

גרסה 01

מבחן בכלכלה

מועד 08/2026

שם פרטי: _____

שם משפחה: _____

מס' ת"ז/דרכון: _____

מס' נבחן: _____ מופיע על דף התשובות מתחת למס' ת"ז.

**הפתרון המוצע להלן הינו על פי המרצים
של מכללת אורין שפלטור ואינו הפתרון
הרשמי של הרשות.**

**רק לאחר פרסום הציונים ופרסום הבחינה
עם טבלת התשובות שהתקבלו ניתן יהיה
לבחון אפשרויות ערעור.**

**אין להסתמך על הפתרון המוצע על מנת
לקבוע מעבר או אי מעבר של הבחינה.**

בהצלחה!

- * אין לכתוב על השולחן או בכל מקום אחר פרט לדפי חוברת הבחינה. דפי חוברת הבחינה משמשים כדפי טיוטה.
- * היציאה לשרותים באישור המשגיח על הכיתה בלבד. אין לצאת מהכיתה במהלך הבחינה לשרותים עם עטים, דפים או כל אמצעי תקשורת (לרבות טלפון נייד, שעון חכם ואוזניות). לפני יציאה לשרותים יש לרוקן את הכיסים מכל חפץ, כולל אוזניות, ניירות, סיגריות ומציתים.
- * במהלך הבחינה חל איסור מוחלט לתקשר בדרך כלשהי עם נבחנים אחרים ועם כל גורם מחוץ לחדר הבחינה. נבחן שיחשד כי יצר קשר עם נבחנים אחרים או עם גורמים מחוץ לכיתה חשוף לנקיטת אמצעים משמעתיים חמורים.

בהצלחה!

הנחיות למבחן:

- אם לא נאמר במפורש אחרת (בשאלה או בתשובה) הניחו כי :
- עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין.
- עקומת ההיצע עולה משמאל לימין.
- גמישות הביקוש נמדדת בערכה המוחלט.
- המשק הוא סגור, אלא אם נאמר במפורש, או נובע מהנחות השאלה, שהוא פתוח.
- במשק מתקיימים תנאי התחרות המשוכללת.
- עקומה גמישה לחלוטין היא מקבילה לציר ה- X.
- עקומה בלתי גמישה לחלוטין (קשיחה לחלוטין) היא ניצבת (אנכית) לציר ה- X.
- הביקוש לצריכה פרטית תלוי בהכנסה הפנויה בלבד.
- הביקוש להשקעה נקיה תלוי בשער הריבית בלבד.
- הביקוש לכסף תלוי ברמת התוצר הלאומי ובשער הריבית.
- הממשלה אינה משלמת תשלומי העברה.
- הפירמות מחלקות את כל רווחיהן.
- Yd מסמל הכנסה פנויה.
- עירוי חיצוני חיובי הוא גידול בבסיס המוניטארי, כלומר גידול ברזרבות הבנקים + מזומן שבידי הציבור. עירוי חיצוני שלילי הוא הקטנה בבסיס המוניטארי.
- עירוי פנימי חיובי הוא הקטנה בכמות המזומן שבידי הציבור.
- עירוי פנימי שלילי הוא גידול בכמות המזומן שבידי הציבור.

**הפתרון המוצע להלן הינו על פי המרצים
של מכללת אורין שפלטור ואינו הפתרון
הרשמי של הרשות.**

**רק לאחר פרסום הציונים ופרסום הבחינה
עם טבלת התשובות שהתקבלו ניתן יהיה
לבחון אפשרויות ערעור.**

**אין להסתמך על הפתרון המוצע על מנת
לקבוע מעבר או אי מעבר של הבחינה.**

בהצלחה!

1. במשק 100 עובדים מסוג א' ו- 100 עובדים מסוג ב'. ידוע שכל עובד מסוג א' מסוגל לייצר בשנה 10 שולחנות או 30 כיסאות. כמו כן, ידוע שכל עובד מסוג ב' מסוגל לייצר בשנה 20 שולחנות או 20 כיסאות.
בהתייחס לנתונים אלה, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם ידוע שהמשק מייצר 1,500 שולחנות, אז ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור שולחנות היא 3 כיסאות.
- ב. אם ידוע שהמשק מייצר 2,500 שולחנות, אז ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור שולחנות היא 3 כיסאות.
- ג. אם ידוע שהמשק מייצר 1,000 כיסאות, אז ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור כיסאות היא 1 שולחן.
- ד. אם ידוע שהמשק מייצר 2,500 שולחנות, אז המשק לא מייצר כיסאות כלל.
- ה. העלות האלטרנטיבית הממוצעת לייצור שולחנות קבועה, ללא קשר לכמות המיוצרת.

2. משק קטן מייצר את מוצר X. ידוע כי במצב המוצא קיים איסור על מסחר בינלאומי והמחיר העולמי של מוצר X גבוה ממחיר שיווי המשקל המקומי של מוצר X. עתה מבטלת הממשלה את האיסור על המסחר הבינלאומי של המוצר.
מה צפוי שיקרה בשוק X כתוצאה מביטול האיסור?

- א. המשק יתחיל לייבא את מוצר X והייצור המקומי שלו יצטמצם.
 - ב. הצריכה המקומית של מוצר X תקטן, יתחיל יצוא של מוצר X ולא ידוע מה יקרה לכמות המיוצרת מהמוצר.
 - ג. המחיר המקומי של מוצר X לא ישתנה.
 - ד. הכמות המיוצרת של מוצר X תגדל, יתחיל יצוא של מוצר X והצריכה המקומית של מוצר X לא תשתנה.
 - ה. המשק יתחיל לייצא את מוצר X, הייצור המקומי של מוצר X יגדל והצריכה המקומית תקטן.
-

3 במשק סגור מגדלים חיטה באמצעות קרקע ועובדים. ידוע כי בתחום הרלוונטי התפוקה השולית של העובדים בייצור חיטה פוחתת עם גידול במספר העובדים. עתה החליטה הממשלה לקבוע מחיר מינימום לכל טון חיטה. מחיר זה גבוה ממחיר שיווי המשקל הקיים לחיטה.

הועלו שתי הצעות לשם שמירה על מחיר המינימום:

הצעה A: הממשלה תקנה את כל הכמות המוצעת של חיטה במחיר המינימום ותמכור את החיטה לצרכנים במחיר זה. אם יישארו עודפים היא תשמור אותם במחסנים שלה.

הצעה B: הממשלה תיתן סובסידיה לחיטה בגובה כזה שכל כמות החיטה המוצעת במחיר המינימום תירכש בידי הצרכנים.

איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר בהתייחס לעלויות הממשלה בשתי ההצעות?

א. העלות לממשלה בהצעה A גבוהה מהעלות בהצעה B.

ב. העלות לממשלה בהצעה B גבוהה מהעלות בהצעה A.

ג. עלות שתי ההצעות לממשלה זהה.

ד. אם גמישות הביקוש של הצרכנים לחיטה בתחום הרלוונטי גדולה מ-1, אז הצעה B תהיה זולה יותר לממשלה מהצעה A.

ה. אם גמישות הביקוש של הצרכנים לחיטה בתחום הרלוונטי קטנה מ-1, אז הצעה B תהיה זולה יותר לממשלה מהצעה A.

4. במשק מייצרים רק שני מוצרים: X ו-Y. ידוע כי עקומת התמורה קמורה (העלות האלטרנטיבית השולית ל-X גדלה ככל שהמשק מייצר יותר יחידות X). המשק קיבל מענק שלא ניתן לסחור בו (לא ניתן להחליפו), בסך 100 יחידות X. ידוע כי המשק מעוניין לצרוך תמיד כמות קבועה ממוצר X וכמה שיותר יחידות ממוצר Y. בתנאים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

א. העלות האלטרנטיבית הכוללת ל-X תקטן וחלק מהעובדים יעברו מייצור מוצר X לייצור מוצר Y.

ב. העלות האלטרנטיבית השולית לייצור מוצר X תגדל והקצאת העובדים לא תשתנה.

ג. העלות האלטרנטיבית השולית לייצור מוצר X תקטן והקצאת העובדים לא תשתנה.

ד. העלות האלטרנטיבית הכוללת לייצור מוצר X תגדל וחלק מהעובדים יעברו מייצור מוצר Y לייצור מוצר X.

ה. כל ההיגדים האחרים שגויים.

5. לבעל שדות 5 שדות מסוג א', 7 שדות מסוג ב' ו- 40 עובדים. להלן נתוני התפוקה הכוללת (בק"ג) בכל שדה, כפונקציה של מספר העובדים המופנים אליו:

מספר עובדים	שדה א	שדה ב
1	20	25
2	39	45
3	56	60
4	70	69
5	74	75

מהי התפוקה השולית של שדה ב'?

- א. 32 יחידות.
 ב. 25 יחידות.
 ג. 28 יחידות.
 ד. 30 יחידות.
 ה. 35 יחידות.

6. במפעל מסוים מתקיים חוק התפוקה השולית הפוחתת. בהקשר זה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. נדרשת כמות הולכת וגדלה של גורמי הייצור המשתנים על מנת להשיג יחידת תפוקה נוספת.
 ב. נדרשת כמות הולכת וקטנה של גורמי הייצור המשתנים על מנת להשיג יחידת תפוקה נוספת.
 ג. נדרשת כמות הולכת וגדלה של גורמי הייצור המשתנים והקבועים על מנת להשיג יחידת תפוקה נוספת.
 ד. נדרשת כמות הולכת וקטנה של גורמי הייצור המשתנים והקבועים על מנת להשיג יחידת תפוקה נוספת.
 ה. כל ההיגדים האחרים שגויים.

7. מוצר מיוצר על ידי שתי קבוצות יצרנים - יצרני עיר א' ויצרני עיר ב'. לאחרונה הצטרפו לענף יצרנים חדשים.

בהתייחס לנתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. לא ניתן לדעת מה יקרה להוצאות הצרכנים בענף, אולם ייתכן שרווחי יצרני עיר א' יגדלו.
 ב. הפידיון בענף יגדל ורווחי יצרני עיר ב' יקטנו.
 ג. ייתכן שהפידיון בענף לא ישתנה ופידיון יצרני עיר א' יגדל.
 ד. הוצאות הצרכנים בענף יקטנו, וגם רווחי יצרני עיר ב' יקטנו.
 ה. כל ההיגדים האחרים שגויים.

בשאלה זו לא ברור האם היצרנים החדשים הם בנפרד משתי הערים (ואז תשובה ה' נכונה) או שאולי הם חלק מיצרני עיר א' ויש להתייחס אליהם כחלק מאותם יצרנים ואז גם א' וגם ג' יכולות להיות נכונות. נצטרך לחכות לתשובות הרשמיות ובהתאם לכך לבחון אפשרויות ערעור.

8. במשק קטן קיים ייצור מקומי של מחממי אוויר וקיים גם יבוא החייב במכס בגובה 500 ש"ח לכל מחמם אוויר. המשק איננו משפיע על המחיר העולמי של המוצר. הייצור המקומי אינו חייב במס כלשהו. לאחרונה נמתחה ביקורת על מדיניות הממשלה והיא נאלצת לבטל את האפליה בין הייצור המקומי (שאינו חייב במס) לבין הייבוא. כדי לא לאבד הכנסות החליטה הממשלה שכל מחמם אוויר הנמכר בשוק המקומי יחויב במס. גובה המס יהיה שווה ל- 500 ש"ח והמכס יבוטל. מהו השינוי שיקרה בשוק מחממי האוויר?

- א. מחיר כל מחממי האוויר יעלה ב- 500 ש"ח, הכמות המבוקשת תקטן והכנסות הממשלה יקטנו.
- ב. הכמות המבוקשת של מחממי אוויר לא תשתנה, המחיר לצרכן לא ישתנה, הכמות המיובאת תגדל, והכנסות הממשלה יגדלו.
- ג. מחירים של מחממי האוויר מייצור מקומי יעלה, הכמות המבוקשת של מחממי אוויר תקטן והכנסות הממשלה יגדלו.
- ד. הביקוש המקומי למחממי אוויר יירד, הייבוא יגדל והכנסות הממשלה יקטנו.
- ה. הייבוא של מחממי אוויר יקטן, הייצור המקומי יגדל ולא ניתן לדעת מה יקרה לכמות הכללית של מחממי אוויר שתימכר בשוק המקומי.

9. במשק פתוח ידועים הנתונים הבאים:

- תוצר לאומי נקי: 3,000
 - צריכה פרטית: 2,400
 - עודף יבוא: 1,400
 - צריכה ציבורית: 1,000
- מנתונים אלו ניתן להסיק כי בשנה זו: -

- א. ההשקעה הנקייה במשק (השקעה מקומית נקייה) היא 200 - (מינוס 200).
- ב. החיסכון של המשק הוא 200.
- ג. ההשקעה הנקייה במשק (השקעה מקומית נקייה) היא 400.
- ד. החיסכון של המשק הוא 400.
- ה. החיסכון של המשק הוא 400 - (מינוס 400).

10. להלן נתונים על משק סגור (בש"ח):

$$C = 300 + 0.75Yd \quad \text{הצריכה הפרטית:}$$

$$I = 100 + 0.15Y \quad \text{ההשקעה:}$$

הצריכה הציבורית היא 2,100 ש"ח.

במצב המוצא הממשלה לא משקיעה והיא גובה מס יחסי ממשקי הבית בשיעור של 20% מהתוצר. במידה ונוצר גירעון היא מממנת אותו באמצעות מכירת אג"ח לציבור. כמו-כן, נתון כי התוצר של תעסוקה מלאה הוא 12,000 ש"ח וכי הבנק המרכזי שומר על שער ריבית קבוע.

כעת חל שינוי בהתנהגות המשקיעים והם הגדילו את ההשקעה ב- 100 ש"ח בכל רמה של תוצר וריבית.

מה מהבאים יקרה כתוצאה מכך?

- א. הצריכה הפרטית תגדל ב- 200 ש"ח והגירעון בתקציב הממשלה יגדל ב- 80 ש"ח.
- ב. הצריכה הפרטית תגדל ב- 300 ש"ח והגירעון בתקציב הממשלה יגדל ב- 100 ש"ח.
- ג. הצריכה הפרטית תגדל ב- 180 ש"ח והגירעון בתקציב הממשלה יקטן ב- 140 ש"ח.
- ד. הצריכה הפרטית תגדל ב- 240 ש"ח והגירעון בתקציב הממשלה יקטן ב- 80 ש"ח.
- ה. כל התשובות האחרות שגויות.

11. במערכת הבנקאית יחס הרזרבה המינימאלי כנגד פיקדונות עו"ש הוא 0.2. בחודש

האחרון הציבור הקטין את המזומן שהוא מחזיק ב- 200 ש"ח ובו בזמן הבנק המרכזי קנה אג"ח מהציבור ב- 100 ש"ח.

בכמה גדלה כמות הכסף כתוצאה מכך?

- א. 1,300 ש"ח.
- ב. 1,500 ש"ח.
- ג. 2,000 ש"ח.
- ד. 300 ש"ח.
- ה. 1100 ש"ח.

12. הניחו שקיים משק קטן עם משטר שער חליפין נייד ותנועות הון חופשיות (אשר כתמיד

מושפעות רק מפער הריביות בין הריבית במשק לריבית העולמית). עקב התאוששות כלכלית בעולם, חלה עלייה בביקוש העולמי למוצרי הייצוא של המשק. בהנחה של שיווי משקל חלקי בשוק המט"ח, מה מהבאים יקרה כתוצאה מכך? יש להתייחס לשוק המט"ח בלבד, ולהשפעתו על שער החליפין ועל עודף הייבוא.

- א. יהיה ייסוף בשער המטבע המקומי, ועודף הייבוא יגדל.
- ב. יהיה ייסוף בשער המטבע המקומי, ועודף הייבוא לא ישתנה.
- ג. לא ניתן לקבוע מה יקרה לשער המטבע המקומי, ועודף הייבוא יגדל.
- ד. יהיה פיתוח בשער המטבע המקומי, ועודף הייבוא לא ישתנה.
- ה. יהיה פיתוח בשער המטבע המקומי, ולא ניתן לקבוע מה יקרה לעודף הייבוא.

13. משק מייצר מספר מוצרים בתנאי תחרות משוכללת. הממשלה החליטה לעודד את ענף הספרים כדי להעלות את רמת ההשכלה של התושבים. המטרה היא להגדיל ב- 100% את מספר הספרים היוצאים לאור. הועלתה הצעה לתת סובסידיה בסכום קבוע לכל ספר שיודפס במשק. באיזה מהתנאים הבאים יהיה התקציב שיידרש מהממשלה קטן יותר?

- א. גמישות הביקוש לספרים בתחום הרלוונטי גדולה יותר וגמישות היצע הספרים בתחום הרלוונטי גדולה יותר.
- ב. גמישות הביקוש לספרים בתחום הרלוונטי קטנה יותר וגמישות היצע הספרים בתחום הרלוונטי גדולה יותר.
- ג. גמישות היצע הספרים בתחום הרלוונטי גדולה יותר וגמישות הביקוש לספרים איננה משפיעה על התקציב הנדרש.
- ד. גמישות הביקוש לספרים בתחום הרלוונטי גדולה יותר וגמישות היצע הספרים בתחום הרלוונטי קטנה יותר.
- ה. גמישות הביקוש לספרים בתחום הרלוונטי קטנה יותר וגמישות היצע הספרים בתחום הרלוונטי קטנה יותר.

14. ממאזן התשלומים של המשק בשנה האחרונה ידועים הנתונים הבאים (במיליוני דולרים):

- יבוא: 16,000
 - יצוא: 10,000
 - מענקים שנתקבלו נטו (מענקים שנתקבלו מחו"ל פחות מענקים שניתנו לחו"ל): 8,000
 - השקעות של תושבי המשק בחו"ל: 3,000
 - השקעות של זרים במשק: 4,000
 - גידול ביתרות מט"ח: 4,000
- מתוך נתונים אלו, מה מהבאים ניתן להסיק?

- א. במשך השנה המשק פרע הלוואות מחו"ל נטו בסך 1,000.
- ב. במשך השנה המשק לא קיבל הלוואות מחו"ל ולא פרע הלוואות מחו"ל.
- ג. במשך השנה המשק לווה מחו"ל הלוואות נטו בסך 1,000.
- ד. במשך השנה המשק פרע הלוואות מחו"ל נטו בסך 4,000.
- ה. במשך השנה המשק לווה מחו"ל הלוואות נטו בסך 3,000.

15. במשק מייצרים טפטפות להשקיה המשווקות לשוק המקומי וגם מיוצאות לחו"ל במחיר עולמי קבוע. המשק הוא משק קטן ואינו משפיע על המחיר העולמי. הניחו שיבוא טפטפות אסור במשק. הממשלה מעוניינת להגדיל את יצוא הטפטפות והיא שוקלת שתי הצעות:

I מתן סובסידיה בסך 100 ש"ח לכל טפטפת מיוצרת.

II מתן סובסידיה בסך 100 ש"ח לכל טפטפת מיוצאת.

איזו הצעה תביא לעלייה גדולה יותר בייצוא ומה יעדיפו היצרנים והצרכנים המקומיים?

- א. הגידול בייצוא יהיה זהה בשתי ההצעות. היצרנים וגם הצרכנים יהיו אדישים בין שתי ההצעות.
- ב. הגידול בייצוא יהיה זהה בשתי ההצעות. הצרכנים אדישים בין שתי ההצעות, היצרנים יעדיפו את הצעה II.
- ג. העלייה בייצוא תהיה גדולה יותר לפי הצעה II. הצרכנים יעדיפו את הצעה II, היצרנים יעדיפו את הצעה I.
- ד. העלייה בייצוא תהיה גדולה יותר לפי הצעה I, היצרנים יעדיפו את הצעה II.
- ה. העלייה בייצוא תהיה גדולה יותר בהצעה II, הצרכנים יעדיפו את הצעה I והיצרנים יהיו אדישים בין שתי ההצעות.

16. איזה מהסעיפים הבאים נחשב לצריכה ציבורית?

- א. סובסידיה המשולמת על ידי הממשלה ליצרנים במטרה להוריד את יוקר המחיה.
- ב. מענקי ילדים המשולמים על ידי המוסד לביטוח לאומי לעובדי הממשלה.
- ג. מענקי אבטלה המשולמים למובטלים על ידי המוסד לביטוח לאומי.
- ד. פידיון איגרת חוב ממשלתית שמועד פירעונה הגיע.
- ה. תשלום משכורת לעובדי הממשלה.

17. מונופול פועל בשוק שבו עקומת ביקוש לינארית יורדת משמאל לימין. ידוע שהעלות

השולית חיובית. המונופול מייצר בנקודה שבה $MR=MC$.

מה מהבאים על המונופול לעשות על מנת להגיע לפידיון מקסימלי?

- א. להקטין את הכמות המיוצרת ולהעלות את המחיר.
- ב. להגדיל את הכמות המיוצרת ולהוריד את המחיר.
- ג. לא לשנות את הכמות המיוצרת ולא לשנות את המחיר.
- ד. לא ניתן לדעת מה על המונופול לעשות, שכן חסרים נתונים.
- ה. כל התשובות האחרות שגויות.

18. משפחה קיבלה במשך השנה הכנסה ממשכורת, לאחר ניכוי מס, בסך 300,000 ש"ח. בנוסף לכך היא קיבלה ריבית בסך 30,000 ש"ח (לאחר ניכוי מס) על איגרות חוב ממשלתיות שהיו בבעלותה. במשך השנה היא הוציאה על מזון, בריאות, חינוך ובידור סכום של 180,000 ש"ח. בנוסף, בסוף השנה רכשה המשפחה בבורסה לניירות לערך מניות בערך של 70,000 ש"ח. אלו הן כל הפעולות שביצעה המשפחה במשך השנה. מה מהבאים נכון ביחס למשפחה זו?

- א. החיסכון של המשפחה במשך השנה עמד על 150,000 ש"ח.
- ב. החיסכון של המשפחה במשך השנה עמד על 220,000 ש"ח.
- ג. ההכנסה הפנויה של המשפחה במשך השנה עמדה על 300,000 ש"ח.
- ד. הצריכה של המשפחה במשך השנה עמדה על 250,000 ש"ח.
- ה. הצריכה של המשפחה במשך השנה עמדה על 210,000 ש"ח.

19. על פי המודל הקיינסיאני במשק פתוח, איזה מהתנאים הבאים מתקיים כאשר המשק נמצא ברמת תוצר לאומי של שיווי משקל?

- א. הייבוא שווה לייצוא.
- ב. סך כל הביקוש המצרפי שווה לתוצר הלאומי הנקי.
- ג. גובה המיסים שווה לצריכה הציבורית.
- ד. החיסכון המתוכנן קטן מההשקעה המתוכננת.
- ה. החיסכון המתוכנן גדול מההשקעה המתוכננת.

20. ידוע כי הנטייה השולית לצרוך במשק קטנה עם הגידול בהכנסה הפנויה. בשנה האחרונה עלתה ההכנסה הפנויה של משפחה מסוימת ב- 220 ש"ח והיא הגדילה את הצריכה הפרטית בסך 132 ש"ח. השנה צפויה ההכנסה הפנויה של המשפחה לגדול ב- 100 ש"ח. בהנחה ששאר התנאים קבועים, מה מהבאים יקרה ביחס למשפחה זו?

- א. צריכת המשפחה תגדל ב- 70 ש"ח.
- ב. צריכת המשפחה תגדל ב- 40 ש"ח.
- ג. החיסכון האישי יקטן בפחות מ- 40 ש"ח.
- ד. החיסכון האישי יגדל ביותר מ- 40 ש"ח.
- ה. צריכת המשפחה תגדל ביותר מ- 60 ש"ח.